

Assens Kommune
Rådhus Alle 5
5610 Assens

25. marts 2020
Sags id: 18/126

Restaurering af vandløbet Åsemosebækken i forbindelse med etablering af vådområde ved Åsemosen

Assens kommune, Miljø og Natur udsender hermed høring af forslag til vandløbs-restaurationprojekt, i forbindelse med etablering af et vådområde ved Åsemosen ved Nårup.

Vådområdeordningen er en statslig tilskudsordning med det formål at genskabe naturlig hydrologi i kombination med at mindske kvælstofudledningen til kystvandene. Kvælstofvådområder skal bidrage med en reduktion af kvælstofudledningen med 1.250 tons til de indre danske farvande i perioden fra 2016-2021.

Formålet med indeværende projekt er at etablere et vådområde på de ånære arealer langs Åsemosebækken. Projektet skal mindske kvælstoftransporten til Åsemosebækken og Odense Fjord i kombination med at naturværdierne i området styrkes betragteligt.

Vådområdeprojektet udgør ca. 62 ha og forløber langs vandløbet Åsemosebækken og Balleløbet, hvor der dog ikke er planlagt arbejder i. Åsemosebækken er en del af hovedvandoplandet til Odense Fjord. Langt hovedparten af projektarealet består i dag af omdriftsmarker samt en beskyttet mose der gennemskæres af det § 3 beskyttede vandløb Åsemosebækken samt tilløbet Balleløbet.

Hovedelementerne i anlægsarbejderne i vådområdeprojektet er:

- Genslyngning og hævning af vandløbsbunden i Åsemosebækken og fjernelse af balkler
- Afskæring af eksterne dræn som bringes til overrisling i koncentrerede zoner
- Afbrydelse af interne dræn

Høringsforslaget omhandler selve vandløbsrestaureringen i forbindelse med genslyngning samt hævning af vandløbsbunden.

Forslaget betyder, at Åsemosebækken bringes op i terræn og genslynges, og derved sikres oversvømmelse af de ånære arealer med vandløbsvand. Samtidig øges sandsynligheden for målopfyldelse i vandløbet betragteligt.

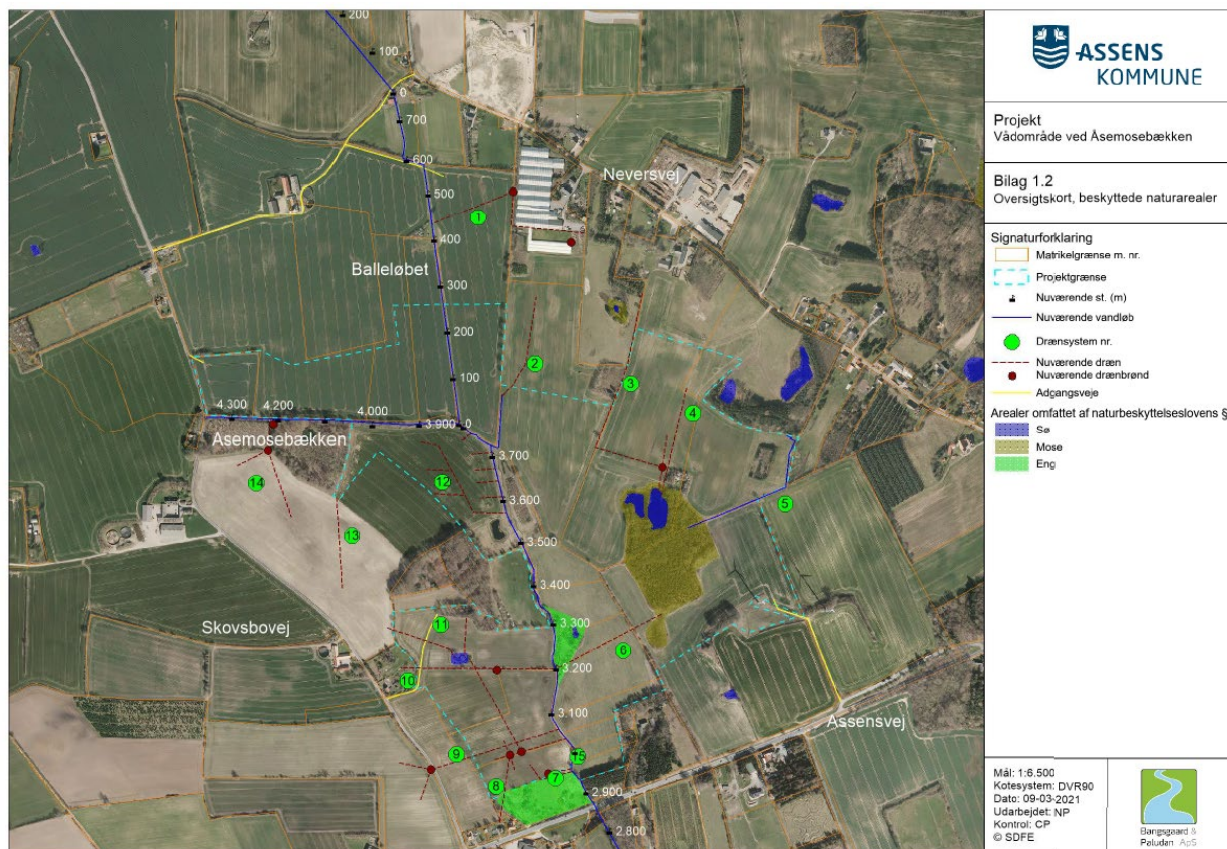
Projektet kræver godkendelse efter vandløbslovens § 37.

Fremlæggelsen sker i henhold til kap. 5 i Miljø- og fødevarerministeriets bekendtgørelse om vandløbsregulering og – restaurering m.v. (BEK nr. 834 af 27. juni 2016). Samtidig indhentes udtalelser fra interesserede myndigheder og klageberettigede organisationer.

Beskrivelse af vandløb

Åsemosebækken er et offentligt vandløb, og er således omfattet af et regulativ. Det samme er gældende for Balleløbet.

Generelt er de fysiske forhold i den nuværende situation Åsemosebækken rimeligt gode og vandløbet har et godt potentiale. På projektstrækningen ligger vandløbet dog forholdsvis dybt i terræn, og er delvist reguleret. Faldet er i gennemsnit ca. 2 promille, og bunden består skiftevis af sand og partier med grus, men uden større sten eller andre skjul for fisk og fauna.

Figur 1: Vådområdeafgrænsningen er markeret med blå stiplede signatur, eksisterende vandløb med blå streg samt drænsystemer til omlægning markeret med rød streg og nummer.

Beskrivelse af beskyttet natur og naturværdier i øvrigt

Hovedparten af arealerne i projektområdet er udlagt som arealer i omdrift. Der er registreret 3 mindre vandhuller, en mose samt en eng indenfor projektgrænsen, som er § 3-beskyttede. Åsemosebækken og Balleløbet er begge beskyttede § 3-vandløb.

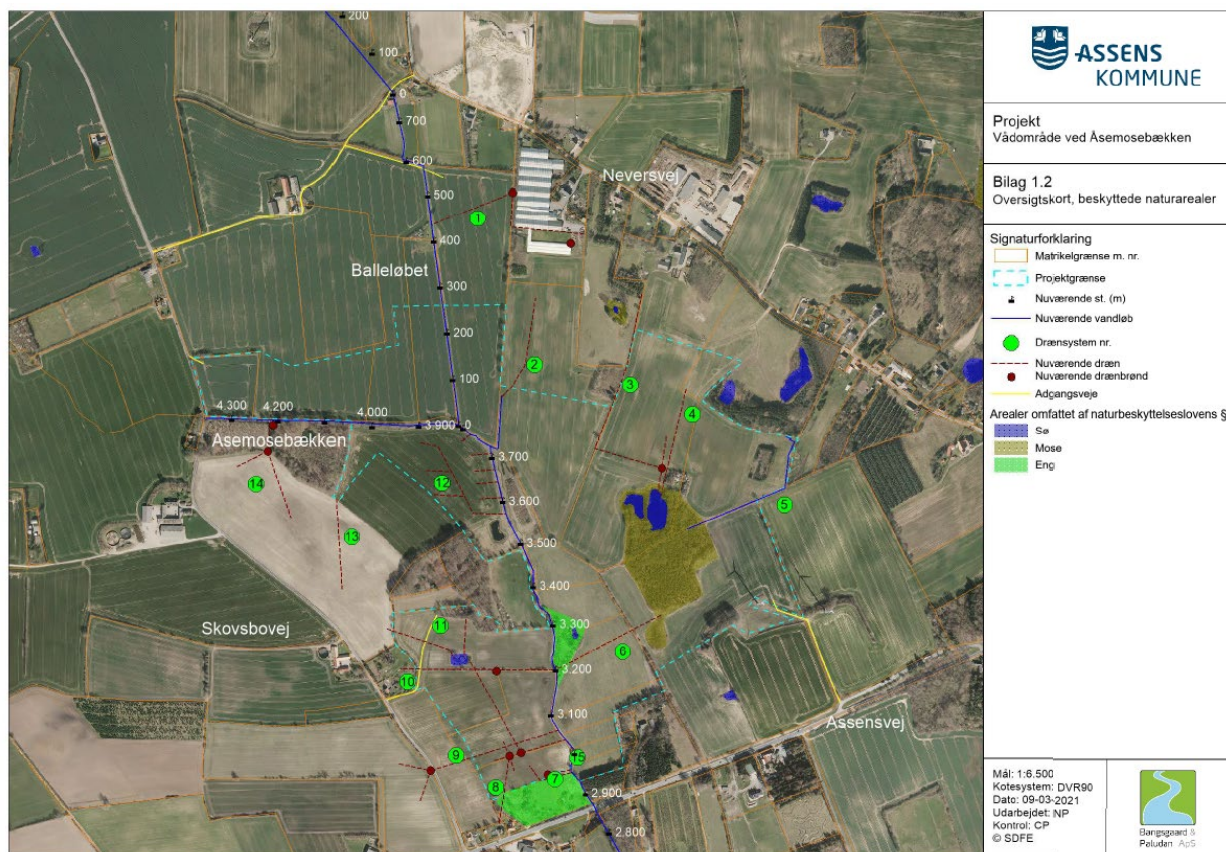
Det er kommunens vurdering, at det endelige projekt ikke medfører negativ tilstandsændring af de § 3 beskyttede naturtyper i projektområdet. Åsemosen tilføres i den nuværende situation drænvand fra marker i oplandet. I projektet omlægges dræn, så kvælstofholdigt drænvand i fremtiden ledes udenom mosen og i stedet ledes til overrisling på et pt. dyrket areal.

Den resterende del af projektområdet på 62 ha består i dag af dyrkede marker, som markant vil ændre karakter efter gennemførelse af indeværende projekt. Grundet den generelle hævnings af

det øvre grundvandsspejl vil store dele af området henligge vådt, og gradvist udvikle sig til fersk eng. For disse områder vurderes vandstandshævningen at være et positivt tiltag, som vil øge udbredelsen af arter knyttet til fersk eng.

I dele af projektområdet bringes drænsystemer til overrisling. Dette vil lokalt skabe fugtige zoner, som vil udvikle sig mod ny § 3-beskyttet natur. De nye naturområder forventes at blive værdifulde levesteder for bl.a. fugle og padder, og vil således medvirke til en øget heterogenitet samt sikre øvrig beskyttet natur og vandløb mod næringsstoffer fra drænvand fra omkringliggende marker.

Der er indgået foreløbig aftale om opsætning af kreaturhegn og helårs afgræsning med Galloway kvæg, hvorved der skabes en mere knoldet og heterogen struktur i området, som vil være med til at øge diversiteten med tiden.

Figur 2: Beskyttet natur og vandløb i området. Søer er markeret med blå signatur, mose med olivengrøn signatur og engarealer med grøn signatur.

Bilag IV

Kommende og nuværende eng, mose og vandhuller i projektområdet kan potentielt være levested for blandt andet spidssnudet frø og stor vandsalamander (bilag IV-arter). De nuværende vandhuller påvirkes ikke som følge af projektet, og mulige bilagsarter påvirkes derfor ikke negativt. Da projektet samtidig forventes at medføre flere våde og fugtige områder, er det forventningen at området samlet set kommer til at rumme flere egnede levesteder – herunder bl.a. flere temporære vandhuller, der kan fungere som ynglebiotop for padder.

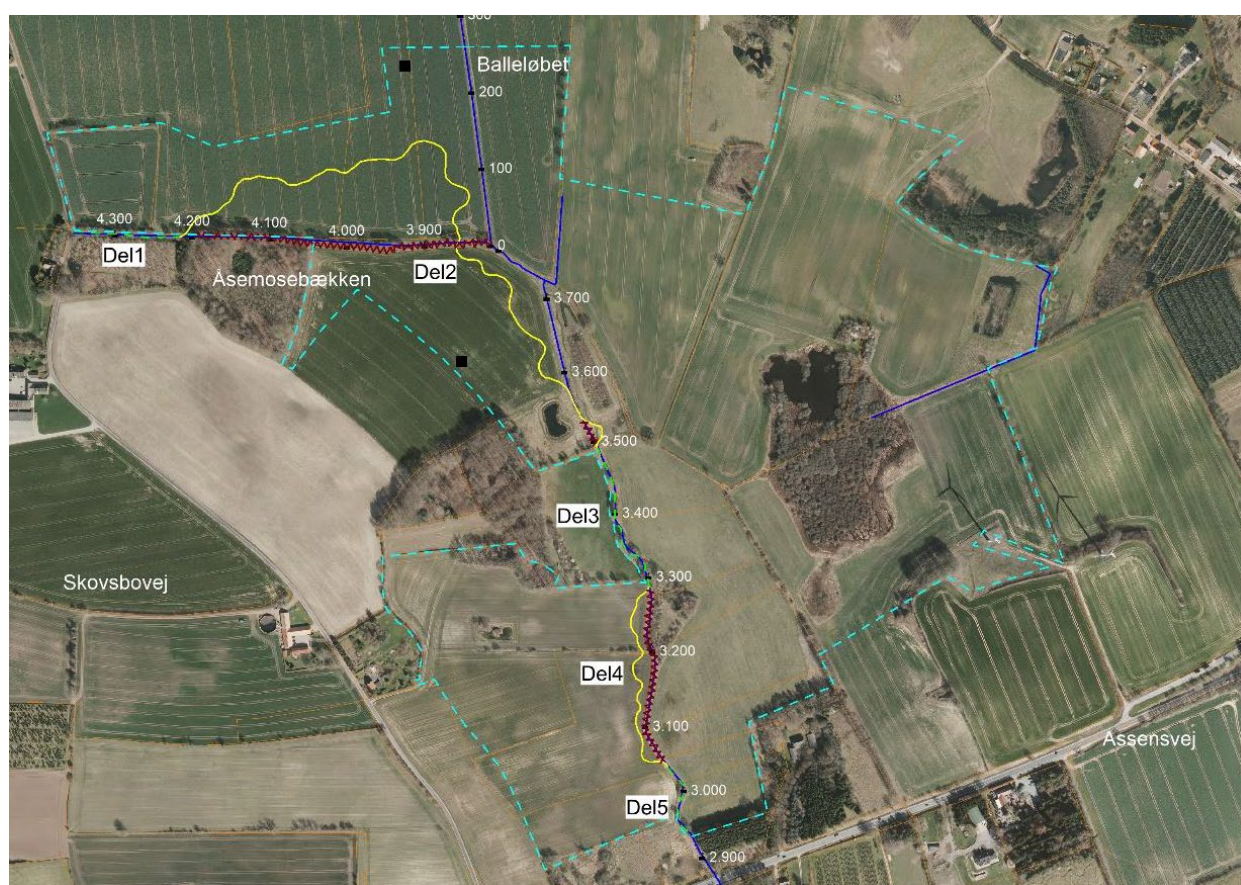
Miljø & Natur

Det er sandsynligt, at der findes Markfirben i dele af området, da der er forekomst af tørre og sandede og sydvendte skråninger. Markfirben vurderes ikke at blive påvirket som følge af projektet.

Flere arter af flagermus forventes at være forekommende i området. En hævnning af vandstanden vil periodevis skabe åbne vandflader i kombination med flere ekstensive naturarealer. Hermed forbedres levedmulighederne for insektfauna og dermed forbedres fødegrundlaget for fouragerende flagermus over engområder og større vandflader.

Samlet set vurderes det, at de potentielt forekommende bilag IV-arter, i og omkring undersøgelsesområdet, vil blive begunstiget af projektet.

Restaurering af Åsemosebækken i forbindelse med vådområdeprojektet:

Figur 3: Projekttiltag i forbindelse med restaurering af Åsemosebækken, som forløber gennem vådområdet med angivelse af opdeling i delstrækninger. Projektgrænse (stiplet lys blå streg), eksisterende vandløb (blå streg), eksisterende stationering (sort markering med hvide tal), forlægning af vandløb (gul streg), vandløb der opretholdes (stiplet grøn), opfyldning af vandløb (zigzag brun streg).

Forlængelse af Balleløbet

Ved projektet overgår en delstrækning af Åsemosebækken fra ca. st. 3.813 m og nedstrøms til nuværende ca. st. 3.575 m til Balleløbet, hvormed Balleløbet forlænges med ca. 238 m. Sammenløbet mellem det nye forløb af Åsemosebækken og det nuværende forløb (fremtidigt Balleløbet) sker naturligt.

Ændringen medfører ikke anlægsmæssige tiltag.

Restaurering Åsemosebækken

I forbindelse med indeværende projekt er Åsemosebækken indenfor projektområdet inddelt i 5 delstrækninger, jf. figur 3.

Ved projektet skal der ske forlægning af delstrækning 2 og 4, øvrige delstrækninger opretholdes uændret.

Vandløbet er modstrøms stationeret og omfatter den regulativmæssige strækning st. 4.350-2.930 m. Ved projektet forlænges vandløbet med ca. 220 m svarende til en ny st. 4.570 m ved indløb til projektområdet (udløb fra røroverkørsel ved Skovsbovej).

På enkelte strækninger placeres vandløbet meget terrænnært.

Omlægning delstrækning 2

Forlægningen påbegyndes i nuværende ca. st. 4.215 m, umiddelbart nedstrøms Ø200 mm rørtilløb fra højre, med nuværende bund i ca. kote 34,35 m. Forlægningen føres tilbage i det eksisterende profil i ca. st. 3.490 m, opstrøms eksisterende spang, med bund i ca. kote 31,75 m. Vandløbet etableres med en bundbredde på 0,8 m og et anlæg på 1:3. Faldet på strækningen varieres i overensstemmelse med angivelsen i tabel 1.

I ca. ny st. 3.610 m skal Balleløbet føres til uhindret udløb i det nye forløb af Åsemosebækken, jf. afsnit 3.7.1. Det bemærkes i den sammenhæng, at det nuværende forløb af Åsemosebækken anvendes som en del af det nye forløb på denne strækning.

Der etableres videre en ny overkørsel på strækningen ca. ny st. 3.509-3.515 m, jf. afsnit 3.6.5. Omkring ny st. 3.890 m krydser det nye forløb det eksisterende forløb af Åsemosebækken.

Nuværende st. (m)	Ny st. (m)	Regulativ bund (m DVR90)	Ny bund (m DVR90)	Bundlinjefald (‰)
4.215	4.438	34,35	34,35	*
				1,6
	4.400		34,29	*
				5,0
	4.390		34,24	*
				2,0
	4.290		34,04	*
				5,0
	4.280		33,99	*
				2,0
	4.180		33,79	*
				5,0
	4.080		33,29	*
				2,1
	3.700		32,50	*
				5,0
	3.600		32,00	*
				2,9
3.490	3.515	31,60	31,75	*

Tabel 1: Dimensioner delstrækning 2

Omlægning delstrækning 4

Forlægningen påbegyndes i nuværende ca. st. 3.290 m, umiddelbart nedstrøms matr.nr. 1g, Bregnemose By, Verninge, med nuværende bund i ca. kote 31,40 m. Forlægningen føres tilbage i det eksisterende profil i ca. st. 3.035 m i nuværende bund i ca. kote 30,78 m. Vandløbet etableres med en bundbredde på 0,8 m og et anlæg på 1:3. Faldet på strækningen etableres med 2,2 ‰ i overensstemmelse med angivelsen i Tabel 2.

Nuværende st. (m)	Ny st. (m)	Regulativ bund (m DVR90)	Ny bund (m DVR90)	Bundlinjefald (‰)
3.290	3.315	31,22	31,40	*
				2,2
3.035	3.035	30,78	30,78	*

Tabel 2: Dimensioner delstrækning 4

Udlægning af stentype I

På strækningerne ny st. 4.400-4.390 m og 4.290-4.280 m udlægges et 0,3 m tykt lag af stentype I i bunden. Ved udlægningen trækkes noget af grus materialet ca. 0,3 m op af skråningsanlægget. Forud for udlægningen afgraves vandløbsbunden med ca. 0,20 m. Ved hver delstrækning anvendes 5 m³ af stentype I, svarende til i alt 10 m³ af stentype I. Stenmaterialet udlægges varieret således det ikke fremstår som et glat tæppe.

På hver af strækningerne st. 4.180-4.080 m og 3.700-3.600 m etableres der 2 grusbanker af 10 meters længde efter samme princip som de ovenfor beskrevne. Den præcise placering af grusbankerne aftales med tilsynet, når det nye vandløbsprofil er etableres. Der anvendes i alt 20 m³ af stentype I til etableringen af de 4 grusbanker.

På strækningen st. 3.290-3.055 m udlægges der afslutningsvist ca. 15 m³ af stentype I. Stenmaterialet udlægges efter nærmere aftale med tilsynet. Stenmaterialet forventes udlagt som dels mindre grusbanker og strømkoncentratorer.

Udlægning af stentype II

I det nye forløb af Åsemosebækken udlægges der på delstrækning 2 og 4 enkelte større variatonskabende sten i vandløbsbunden (stentype II). Udlægningen foretages med udgangspunkt i 3-4 sten pr. 10 m vandløbsbunden, men må ikke fremstå symmetrisk.

Der forventes anvendt ca. 20 m³ af stentype III.

Etablering af røroverkørsel

I forbindelse med forlægningen af Åsemosebækken skal der etableres 2 nye 6 m lange rørbroer. Rørbroerne forventes etableres i ny st. 3.509-3.515 m og 3.040-3.034 m, men skal aftales nærmere med lodsejere.

Tiltagene vil resultere i et mere naturligt, varieret og terrænnært forløb af Åsemosebækken. Herved vil være en mere naturlig interaktion mellem vandløbet og de ånære arealer.

Det nye forløb vurderes at være en klar forbedring af de fysiske forhold i forhold til de nuværende forhold. Særligt vil udlægning af groft substrat være til gavn for smådyr, planter og fisk i vandløbet gennem forbedrede fysiske forhold og gydemuligheder. Det vurderes derfor, at de

projekterede tiltag vil kunne medvirke til, at der i fremtiden opnås målopfyldelse for smådyr, fisk og planter.

Projektets parter

Ansøger:

- Assens kommune, Miljø og Natur. Att. Jannik Seslef.

Lodsejere:

Ejer	Adresser
Hestehavegård-Bromgården ApS	Krengerupvej 92, 5690 Tommerup
Kurt Rasmus Knudsen	Grønnemosevej 6, 5690 Tommerup
Svend Erik Nielsen	Neversvej 38, 5690 Tommerup
Jørgen Bonde Ibsen	Skovsbovej 67, 5690 Tommerup
Henrik Solgaard	Søholm Parkvej 57, 5620 Glamsbjerg
Landbrugsstyrelsen	Nyropsgade 30, 1602 København V

Tabel 1: Lodsejere og adresser berørt af projektet

Lodsejerne indenfor vådområde afgrænsningen har givet tilladelse til vådområdeprojektet og jordfordeling i området er afsluttet. Lodsejer ved delstrækning 3 (udenfor projektområdet) har indgået aftale med Assens Kommune om afværgetiltag i form af ændring af terræn samt nedlægning af nyt dræn.

Myndighedskrav

Vandløbsregulering forudsætter godkendelse efter vandløbslovens § 37 om regulering af vandløb samt dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Desuden skal der foretages en screening iht. Planlovens bestemmelser om VVM og en vurdering af om projektet påvirker Natura 2000-områder væsentligt iht. Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.0

Tilladelsen forventes givet med følgende vilkår:

- Projektet gennemføres som beskrevet i tilladelsen
- Ved anlægsarbejdet skal det sikres, at sediment fra brinker og tilstødende terræn ikke skylles ned i vandløbet
- Hvis der under anlæggets udførelse findes spor af fortidsminder eller skjulte kulturspor, standses arbejdet og bygherre kontaktes med henblik på orientering af Odense Bys Museer.
- Tilladelsen er gældende i 3 år, og bortfalder herefter hvis den ikke er udnyttet.

Lovgrundlag

Reguleringsprojektet behandles efter § 37 i vandløbsloven (LBK. 1217 af 25.11.2019) og Kap. 2 og 5 i Bekendtgørelse om vandløbsregulering og -restaurering m.v. (Bek. 834 af 27.06.2016).

Restaureringsprojektet behandles desuden i henhold til § 3 i lov nr. 240 af 13. marts 2019 om naturbeskyttelse, hvor kommunen kan dispensere til naturforbedrende tiltag jf. lovens § 65.

Projektets økonomi

Staten og Assens Kommune afholder alle udgifter i forbindelse med indeværende projekt.

Tidsplan

Reguleringsprojektet sendes i 8 ugers høring fra den 25. marts 2021 Herefter forventes godkendelse udsendt med 4 ugers klagefrist. Anlægsarbejdet forventes udført efter høst i august-oktober 2021.

Høring

Restaureringsprojektet sendes hermed i offentlig høring i 8 uger. Høringsberettigede er adressaten for afgørelsen samt enhver, som har en individuel, væsentlig interesse i sagen samt klageberettigede myndigheder, foreninger og organisationer. Efter høringen vurderer kommunen, om projektet skal fremmes og der kan meddeles godkendelse efter vandløbsloven.

Høringssvar skal være modtaget af Assens Kommune senest den **20. maj 2021**.

Høringssvar indsendes skriftligt til Assens Kommune, Miljø og Natur, Rådhus Allé 5, 5610 Assens, eller til mail: assens@assens.dk

Restaureringsprojektet offentliggøres på Assens Kommunes høringsportal på: <http://www.assens.dk/>

Du er også velkommen til at kontakte undertegnede, hvis du har spørgsmål til projektet.

Venlig hilsen

Jannik Seslef
Projektleder
Miljø og Natur,
Assens kommune.
Tlf: 2490 4463
Mail: jases@assens.dk

Kopi sendt til:

Lodsejere:

Ejer	Adresser
Hestehavegård-Bromgården ApS	Krengerupvej 92, 5690 Tommerup
Kurt Rasmus Knudsen	Grønnemosevej 6, 5690 Tommerup
Svend Erik Nielsen	Neversvej 38, 5690 Tommerup
Jørgen Bonde Ibsen	Skovsbovej 67, 5690 Tommerup
Henrik Solgaard	Søholm Parkvej 57, 5620 Glamsbjerg
Landbrugsstyrelsen	Nyropsgade 30, 1602 København V

Table 1: Lodsejere og adresser berørt af projektet

Myndigheder og foreninger:

- Naturstyrelsen, Førstballevej 2, 7183 Randbøl
- Odense Bys Museer, Overgade 48, 5000 Odense C.
- Dansk Botanisk Forening, Sølvgade 83, 1307 København K.
- Dansk Botanisk Forening, Fynskredsen v/ Toni Reese Næsborg.
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
- Danmarks Naturfredningsforening, Lokalafdeling Assens v/ Sven Rask
- Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV.
- Friluftsrådet Sydfyn v/ Per Brunsgaard
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
- DOF-Assens lokalafdeling v / Kirsten Pedersen
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten.
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Vandområdedistrikt 9, v/ Chris Gregers Halling
- Dansk Møllerforening, Grubbemøllegården 8a, 5600 Faaborg
- Landbrugs- og Fiskeristyrelsen, Fiskeriinspektoratet Øst afd. Kolding, Eltangevej 230, 6000 Kolding.
- Landbrug og Fødevarer, Axeltorv 3, 1609 København V